

Aqqa Samuelson
Inatsisartunut ilaasortaq, Inuit Ataqatigiit

Nunatsinni meeqqat atuarfiini pimmatiginnittarneq pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaat nr. 296

04-12-2018
Sagsnr. 2018 - 24405
Dok. nr. 9387649

Asasara Aqqa Samuelson,

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanaoq.gl
www.nanaoq.gl

Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu apeqquteqaatinnut qujanaq. Ataani akissuteqarfiggissavakka.

1. Nunatsinni Meeqqat atuarfiini atuartut akornanni ikkatiginnittarneq qanoq atugaatigaa?

Akissuteqaat: Misissuinerit arlallit tikkuarpaat Nunatsinni meeqqat atuarfiini atuartut ilaasa akornanni pimmatiginnittoqartartoq. Assersuutigalugu Meeqqat Illersuisuat angalanerminit nalunaarusiaqarpoq¹, pineqartumik uparuaaffigisaminik. Oqaluttuarineqarput ilaatigut oqaatsitigut timikkullu pimmatiginnittarnerit assersuutissaqartut, aamma atuarfimmi. Meeqqat arlaqartut ilinniartitsisut eqqaavat tamanna pillugu "soqutiginningsutut".

Taamani Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiusup 2015-imi KANUKOKA aamma IMAK suleqatigalugit Nunatsinni meeqqat atuarfiannik naliliineq² ingerlappaat. Tamatumani ilinniartitsisut ilaatigut qinnuigineqarput ajornartorsiutitik annerpaat pingasut nalunaaqqullugit. Ilinniartitsisut akipput pimmatiginnittarneq, atuartut pissusilersortarnerannut naleqqiullugu atuarfiup ajornartorsiutaasa annertunerpaat pingasut ilagigaat.

HBSC (Health Behaviour in School-Aged Children) tassaavoq nunarsuaq tamakkerlugu meeqqat inuusuttullu peqqissusaannik peqqissutsikkullu ileqquinik misissuilluni suleqatigiiffik, tassanilu Nunatsinni meeqqat 5. klassimiit 10. klassimut atuartut peqataasinnaapput.

2004-mi peqqissutsikkut nalunaarusiami³ atuarneqarsinnaavoq, niviarsiaqqat nukappiaqqanit annertuneroqisumik pimmatigineqartartut oqariatuuteqartut, aammalu utoqqaliartortilluni pimmatigineqartut misigisarneq annikillartortartoq. Nunatsinni

¹ MIO, "Børnetalsmandens rejserapport, Qeqqata kommunia" 2017.

² Danmarks Evalueringsinstitut, "Grønlands folkeskole" 2015.

³ INUSSUK • Arktisk forskningsjournal 2, "Sundhed og helbred hos skolebørn i Grønland fra 1994 til 2002", 2004.

meeqqanik atuartunik 2014-imi misissuinerup⁴ aamma misissuinerup HBSC-ip qulaani pineqartup ersersippaat, pimmatiginnittarneq meeqqat inuusuttullu akornanni annertungaatsiartumik atugaasoq, 2006-imilu Kalaallit Nunaanni pimmatillisarneq nunani 40-ni atuartunut allanut sanilliullugu annertunerpaanut ilaavoq.

2. Attaveqaqatigiittarfiit (Socialmedia) aqqutigalugit (Internet, Facebook, Instagram, Snapchat il.il.) ikkatiginnittarnerit misissuiffigineqartarpat?

Akissuteqaat: Naalackersuisut ilisimavaat Statens Institut for Folkesundhed Kalaallit Nunaanni digitalimik pimmatiginnittarneq pillugu misissuikuusoq. Nalunaarusiami "Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarianni atuartut akornanni toqqissisimaneq peqqissuserlu, 2015"-imi atuarneqarsinnaavoq digitalimik pimmatiginnittarnerit Kalaallit Nunaannissaq ilisimaneqartarput.

3. Nunatsinni Meeqqat atuariinni atuartut akornanni ikkatiginnittarneq pillugu misissuinerit qanoq ingerlanneqartarpat?

Akissuteqaat: Meeqqat atuarianni atuartut akornanni pimmatiginnittarnermik misissuinerit assigiinngitsorpassuarnik periuseqarluni ingerlanneqarsinnaapput, tamatumunnga ilanngullugit apersuilluni aamma/imaluunniit kisitsisit atorlugit misissuinerimi periutsit, ilisimatusarnikkut sammiviit sammisaqarfillu assigiinngitsut ingerlassaat. HBSC-ip meeqqat inuusuttullu peqqissusaannik peqqissutsikkullu ileqquinik ilisimatusarnikkut suliniutaani assersuutigalugu ukiut sisamakkaarlugit meeqqat atugarissaarneri peqqissutsikkullu ileqqi apersuilluni immersuittisillunilu misissorneqartarput.

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup maannakkorpiaq eqqarsaatigaa, atugarissaarneq pillugu misissuinerit meeqqat atuarianni aalajangersimasumik akuttussusilimmik ingerlanneqartarnissaat siunertamut naapertuuttuussanersoq.

4. Nunatsinni Meeqqat atuariinni atuartut akornanni ikkatiginnittarneq pinaveersaartinniarlugu Naalackersuisut qanoq pilersaaruteqarpat?

Akissuteqaat: Naalackersuisut meeqqat atuarianni pimmatiginnittarneq pillugu nutaanik suliniuteqarnissanik maannakkorpiaq pilersaaruteqanngillat. Kommunimi oqartussaasut, tassaasut oqartussat meeqqat ulluinnarisaannut qaninnerpaat, aamma meeqqat atuariannut akisussaasuusut, atuartut atuarnernerminni toqqisinartunik nuannersunillu sinaakkutissaqarnissaannut akisussaasuupput qitiusumillu inissisimallutik, tamatumunnga ilanngullugu atuartut pimmatigineqaratik allatulluunniit innarlerneqaratik atuarnissaannut.

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik ukiuni arlalinni, susassaqartunik assigiinngitsunik suleqateqarluni, pineqartoq pillugu meeqqat atuarianni atortussioqataasarlunilu siammaassinikuuvoq, ilaatigut "Tullerit" aamma Kammagiitta, atuarfinnut

⁴ Statens Institut for Folkesundhed, "Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland", 2015.

meeqperivinnullu akeqanngitsumik tunniunneqartartut, aammalu atortussiat ilaatigut atuartitsissummi "Inuttut Ineriartornermi" ator neqartarput, tassanilu pimmatiginnittarneq pinngitsoorani sammineqartussanut ilaavoq.

Naalakkersuisut ilisimavaat pinaveersaartitsilluni suliniutit arlallit ingerlanneqartut, ilaatigut Meeqqat Ikiortigit, Kalaallit Røde Korsiat, MIO kommunillu arlallit aqutigalugit.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Ane Lone Bagger